

TEMA / EMNER	KOMPETANSEMÅL	LÆRINGSMÅL	VURDERING
34 ▲ DET SOSIALE LIVET • Familie, barn og vennskap (Samfunnskunnskap) ▼ • Mobbing, rettigheter og plikter 36 • Skole og fritid (Samfunnskunnskap)	• Gje døme på kva samarbeid, medverknad og demokrati inneber nasjonalt, lokalt, i organisasjonar og i skolen • Skape forteljingar om menneske frå ulike samfunn i fortid og notid og vise korleis livsvilkår og verdiar påverkar tankar og handlingar • Formulere spørsmål om forhold i samfunnet, planleggje og gjennomføre ei undersøking og drøfte funn og resultat munnleg og skriftleg • Bruke samfunnsfaglege omgrep i fagsamtalar og presentasjonar med ulike digitale verktøy og byggje vidare på bidrag frå andre	• Kunne beskrive ulike typer familier • Kunne oppføre seg sosialt riktig • Kunne identifisere og ha gode holdninger mot mobbing • Kunne forklare konsekvensene av mobbing • Kunne gi eksempel på unge sine rettigheter og plikter • Kunne beskrive skolen før og nå • Kunne mene noe om regler i skolen • Kunne bli bevisst på egen fritid • Kunne snakke om ulike organisasjoner der unge bruker fritiden	• Begrep • Muntlig • Tenk selv • Egenvurdering
37 ▲ NATURKREFTER • Indre krefter (Geografi) ▼ • Forvitring og erosjon (Geografi) 40 • Isbreen (Geografi)	• Gjere greie for indre og ytre krefter på jorda, rørsler i luftmassane, krinsløpet til vatnet, vêr, klima og vegetasjon og drøfte samanhengar mellom natur og samfunn • Bruke samfunnsfaglege omgrep i fagsamtalar og presentasjonar med ulike digitale verktøy og byggje vidare på bidrag frå andre	• Kunne forklare jordens geologi • Kunne gjøre rede for ulike indre krefter på jorden • Kunne beskrive begrepa forvitring og erosjon • Kunne forklare hvordan vann former landskapet på jorden • Kunne fakta om isbreen • Kunne beskrive hvordan isbreen former landskapet	• Skriftlig • Muntlig • Egenvurdering
42 ▲ INDUSTRI OG NATUR • Den industrielle revolusjonen (Historie) ▼ • Miljøvern (Geografi) 47	• Gjere greie for teknologiske og samfunnsmessige endringar som følgje av den industrielle revolusjonen • Drøfte viktige omveltingar i samfunnet i nyare tid, og reflektere over korleis dagens samfunn opnar for nye omveltingar • Undersøkje og diskutere bruk og misbruk av ressursar, konsekvensar det kan få for miljøet og samfunnet, og konflikatar det kan skape lokalt og globalt	• Kunne fortelle om bakgrunnen for den industrielle revolusjonen • Kunne navn på viktige personer og teknologier til den industrielle revolusjonen • Kunne beskrive livet i den tidlige industrialiseringen • Kunne drøfte framveksten av arbeiderbevegelsen • Kunne fakta om klimagasser • Kunne drøfte hva som må til for å redusere utslippene av farlige gasser	• Begrep • Muntlig • Egenvurdering
48 ▲ REVOLUSJONER OG KONFLIKT • Den amerikanske revolusjonen (Historie) ▼ • Den franske revolusjonen (Historie) 7 • Napoleonskrigene (Historie)	• Gjere greie for idear og krefter som førte til den amerikanske fridomskampen og den franske revolusjonen, og beskrive følgjer dette fekk for den demokratiske utviklinga i Noreg • Skrive samfunnsfaglege tekstar med presis bruk av fagomgrep, grunnngjevne konklusjonar og kjeldetilvisingar • Skape forteljingar om menneske frå ulike samfunn i fortid og notid og vise korleis livsvilkår og verdiar påverkar tankar og handlingar • Formulere spørsmål om forhold i samfunnet, planleggje og gjennomføre ei undersøking og drøfte funn og resultat munnleg og skriftleg	• Kunne fortelle om den første innvandringen til Nord-Amerika • Kunne gjøre rede for amerikanernes selvstendighetskamp • Kunne forklare det politiske systemet i USA • Kunne fortelle om Ludvig 16. • Kunne forklare årsakene til den franske revolusjonen • Kunne beskrive viktige hendelser under den franske revolusjonen • Kunne beskrive og drøfte de siste årene av den franske revolusjonen • Kunne fortelle om Napoleon og krigene han startet • Kunne forklare de nye forholda i Europa etter napoleonskrigene, også i Norden	• Skriftlig • Muntlig • Egenvurdering
9 ▲ DEMOKRATI • Demokrati og lokalstyre (Samfunnskunnskap) ▼ • Maktprinsipp (Historie) 15 • Media (Samfunnskunnskap)	• Gjere greie for politiske institusjonar i Noreg og deira rollefordeling og samanlikne dei med institusjonar i andre land • Gje døme på kva samarbeid, medverknad og demokrati inneber nasjonalt, lokalt, i organisasjonar og i skolen • Skape forteljingar om menneske frå ulike samfunn i fortid og notid og vise korleis livsvilkår og verdiar påverkar tankar og handlingar • Identifisere samfunnsfaglege argument, fakta og påstandar i samfunnsdebattar og diskusjonar på Internett, vurdere dei kritisk og vurdere rettar og konsekvensar når ein offentliggjør noko på Internett	• Kunne fortelle om demokrati og om opphavet til demokratiet • Kunne uttrykke egne meninger om det moderne demokratiet i Norge • Kunne beskrive hvordan lokaldemokratiet i Norge fungerer • Kunne vite hva kommunen og fylkeskommunen gjør • Kunne gjøre rede for samfunnet før den franske revolusjonen • Kunne beskrive ulike filosofer sine tanker om demokrati • Kunne fortelle hvordan Norge fikk en egen grunnlov • Kunne fakta om grunnloven og dens stilling i unionen med Sverige	• Begrep • Muntlig • Egenvurdering
16 ▲ KLIMA OG VÆR • Luft (Geografi) ▼ • Vann (Geografi) 20 • Klimasoner og planteliv (Geografi)	• Gjere greie for indre og ytre krefter på jorda, rørsler i luftmassane, krinsløpet til vatnet, vêr, klima og vegetasjon og drøfte samanhengar mellom natur og samfunn • Undersøkje og diskutere bruk og misbruk av ressursar, konsekvensar det kan få for miljøet og samfunnet, og konflikatar det kan skape lokalt og globalt • Skrive samfunnsfaglege tekstar med presis bruk av fagomgrep, grunnngjevne konklusjonar og	• Kunne beskrive luftlaga rundt jorda og hvordan de påvirker klimaet på jorda • Kunne gjøre rede for vindfenomenet • Kunne forklare hvordan vann oppfører seg på jorda • Kunne gi eksempel på ulike værferenomen på jorda • Kunne beskrive forholdene i de ulike klimasonene	• Begrep • Skriftlig • Egenvurdering
21 ▲ UNIVERSET OG JORDA • Universet og solsystemet (Geografi) ▼ • Kart og verdensdeler (Geografi) 24	• Lokalisere og dokumentere oversikt over geografiske hovudtrekk i verda og samanlikne ulike land og regionar • Lese, tolke og bruke papirbaserte og digitale kart, målestokk og kartteikn • Bruke samfunnsfaglege omgrep i fagsamtalar og presentasjonar med ulike digitale verktøy og byggje vidare på bidrag frå andre	• Kunne snakke om fakta rundt verdensrommet • Kunne forklare hvordan solsystemet er bygd opp og fungerer • Kunne beskrive forhold på jorda sett i lys av andre planeter og egen rotasjon • Kunne begrep knyttet til kart • Kunne forstå og bruke ulike typer kart • Kunne lage en veggplakat om verdensdelen i samarbeid med andre	• Skriftlig • Muntlig • Egenvurdering